

USTAVNI SUD CRNE GORE

Vlada Crne Gore je, na sjednici održanoj dana 18. februara 2021. godine, razmotrila **Predlog mišljenja na Inicijativu za pokretanje postupka za ocjenu ustavnosti i zakonitosti člana 222 Zakona o bezbjednosti saobraćaja na putevima („Službeni list CG“, br. 33/12, 58/14 i 66/19)**, koji je dostavilo Ministarstvo unutrašnjih poslova.

S tim u vezi, Vlada daje sljedeće

MIŠLJENJE

U Inicijativi se u bitnom ističe da se osporenim dijelom člana 222 Zakona o bezbjednosti saobraćaja na putevima, kojim je propisano da predavač teorijske nastave u auto-školi, pored inženjera saobraćajne struke, može biti i pravnik - krši društvena disciplina u saobraćaju, zbog čega nastaju saobraćajne nezgode, jer studijski program pravnih nauka nema nijednu odredbu koja se odnosi na pravila saobraćaja, tako da pravnik nakon završetka studija iz oblasti prava ne zna nijedan saobraćajni znak niti bilo koje pravilo iz oblasti bezbjednosti saobraćaja. Smatra da se teorijskom nastavom u auto-školama mogu baviti isključivo inženjeri saobraćajne struke, smjer drumski saobraćaj, s obzirom na to da je saobraćaj sve gušći i da su saobraćajne situacije sve složenije, a da su, sa druge strane, vozila sve sigurnija i tehnički savršenija, od vozača se sve više traži poznavanje teorijskog znanja iz oblasti bezbjednosti saobraćaja. U predmetnoj inicijativi podnosilac ukazuje na povredu člana 149 Ustava Crne Gore. Smatramo da je predmetna inicijativa neosnovana. Član 222 Zakona o bezbjednosti saobraćaja na putevima glasi: „Predavač teorijske nastave mora da ima:

- 1) VI nivo kvalifikacije obrazovanja - studijski program drumski saobraćaj ili studijski program pravne nauke i najmanje tri godine radnog iskustva u oblasti bezbjednosti saobraćaja;
- 2) vozačku dozvolu za vozilo kategorije B, najmanje tri godine.“

U vezi sa navedenom inicijativom za ocjenu ustavnosti osporenog dijela člana 222 Zakona o bezbjednosti saobraćaja na putevima bitno je istaći da je članom 212 ovog zakona propisan sadržaj teorijske nastave u auto-školama koja naročito obuhvata sljedeće sadržaje:

1) pravila saobraćaja i saobraćajna signalizacija - pojam i značaj pravila saobraćaja, primjena pravila, pojam i značenje saobraćajnih znakova i znaci koje daju ovlašćena službena lica;

2) vozač - značaj i uticaj vozača na bezbjednost saobraćaja, osobine i postupci vozača koji utiču na bezbjednost saobraćaja, sociološki činioci koji utiču na ponašanje vozača, značaj procjena saobraćajne situacije i način donošenja odluka vozača, orijentacija vozača u vremenu i prostoru, psihološki činioci koji utiču na procjene, donošenje i sprovođenje odluka vozača u toku vožnje, vrijeme reakcije, pažnja i umor vozača, promjene kod vozača koje nastaju usljed korišćenja alkohola i/ili drugih psihoaktivnih supstanci čija je upotreba zabranjena prije i za vrijeme vožnje;

3) put - pojam puta, karakteristike puta koje su od značaja za bezbjednost saobraćaja, uticaj vremenskih prilika na stanje puta i bezbjedno odvijanje saobraćaja i noćni uslovi vožnje;

4) vozilo - pojam i osobine vozila koje utiču na bezbjedno odvijanje saobraćaja na putevima, značaj i uticaj tehničke ispravnosti vozila na bezbjedno odvijanje saobraćaja, značaj i uticaj opterećenja i načina opterećenja vozila na bezbjednost saobraćaja, osnovni sklopovi i uređaji vozila i njihov uticaj na bezbjednost saobraćaja na putu, najčešće neispravnosti vozila i mogućnosti njihovog otklanjanja od strane vozača raspoloživom opremom i sredstvima;

5) pasivna bezbjednost vozila - pojam i značaj, uticaj pojedinih djelova i sklopova vozila na pasivnu bezbjednost i djelovi, sklopovi i uređaji vozila čiji je osnovni cilj obezbjeđivanje pasivne bezbjednosti;

6) ostali učesnici u saobraćaju - pojam i njihove osobine koje utiču na bezbjedno odvijanje saobraćaja, karakteristike ponašanja u saobraćaju djece, starih lica, osoba sa posebnim potrebama, pješaka, biciklista, motociklista i drugih lica u saobraćaju, pojam, karakteristike i uticaj šinskih vozila na bezbjedno odvijanje saobraćaja, mogući uticaj životinja na bezbjedno odvijanje saobraćaja na putu; 7) propisi vezani za pravo na upravljanje vozilom u saobraćaju na putu, pravo učešća vozila u saobraćaju na putu, vrijeme upravljanja vozilom u saobraćaju na putu i odmori vozača, postupak u slučaju saobraćajne nezgode i posebne mjere bezbjednosti;

8) mjere predostrožnosti prilikom napuštanja vozila;

9) osnovi ekonomične vožnje i uticaj saobraćaja na stanje životne sredine i njeno ugrožavanje;

10) opasnosti koje nastaju zbog nepoštovanja propisa iz oblasti bezbjednosti saobraćaja, moguće štetne posljedice nepoštovanja propisa

i kaznene mjere za učinioce povreda propisa iz oblasti bezbjednosti saobraćaja (kazna zatvora, novčana kazna, mjere bezbjednosti i zaštitne mjere);

11) teorijsko objašnjenje radnji sa vozilom u saobraćaju na putu i postupanje vozača u saobraćaju na putu - osnovne radnje vozilom: polazak, vožnja unaprijed, vožnja unazad, promjena pravca kretanja i zaustavljanje vozila, uključivanje vozila u saobraćaj na putu, izbor brzine kretanja vozila u zavisnosti od saobraćajne situacije i uslova puta i vremena, skretanje, obilaženje, mimoilaženje, preticanje, promjena saobraćajne trake, polukružno okretanje, zaustavljanje i naglo kočenje, ustupanje prvenstva prolaza, postupanje vozača prilikom nailaska i prolazak kroz raskrnicu na kojoj je saobraćaj regulisan pravilom desne strane, saobraćajnim znakom, svjetlosnim saobraćajnim znakom i znacima i naredbama koje daje ovlašćeni policijski službenik, postupanje vozača prilikom nailaska na pješački prelaz, prelaz puta preko željezničke i tramvajske pruge i vožnja kroz tunel, postupanje vozača u uslovima padavina, smanjene vidljivosti, u noćnim uslovima i kada se kreće putem na kojem se izvode radovi;

12) prva pomoć licima povrijeđenim u saobraćaju, koju izvodi doktor medicine.

Iz navedenog člana proizilazi da je samo jedan dio posvećen pasivnoj bezbjednosti vozila, odnosno uticaju pojedinih djelova i sklopova vozila na bezbjednost u saobraćaju na putevima, što podnosilac Inicijative navodi kao ključni dio same teorijske nastave u auto-školama i kao argument da bi predavači teorijske nastave mogli biti isključivo inženjeri saobraćaja, smjer drumski saobraćaj.

Imajući u vidu navedeni sadržaj teorijske nastave, iznijeto mišljenje podnosioca Inicijative značilo bi da teorijsku nastavu u auto školama treba da izvodi više lica različitih struka, pored ostalih i lice koje je završilo studijski program pravne nauke, s obzirom na to da teorijska nastava podrazumijeva i poznavanje propisa i kaznenih mjera za učinioce povreda propisa iz oblasti bezbjednosti saobraćaja na putevima, a ne samo lice koje je završilo studijski program drumski saobraćaj.

Napominjemo da se zakonodavac prilikom opredjeljenja za ovakvo zakonsko rješenje vodio sljedećim razlozima:

Iz opisa sadržaja teorijske nastave može se zaključiti da se radi o osnovnoj obuci za vozača, koja ne zahtijeva posebna stručna znanja iz oblasti drumskog saobraćaja, pri čemu su tačni navodi podnosioca Inicijative da je u pojedinim zemljama kao uslov za predavača teorijske nastave propisan fakultet saobraćajne struke, što ne znači da je to najbolje i jedino rješenje.

Prilikom preplelvanja uslova za predavača teorijske nastave u auto-školama u članu 222 Zakona o bezbjednosti saobraćaja na putevima

opredjeljujuće je bilo iskustvo u oblasti bezbjednosti saobraćaja, bez obzira na studijski program.

Slično rješenje sadrži Zakon o bezbednosti saobraćaja na putevima („Službeni glasnik RS“, br. 41/09, 53/10, 101/11, 32/13, 55/14, 9/16, 24/18, 41/18, 87/18 i 23/19) u Republici Srbiji, kojim je kao uslov za predavača teorijske nastave u pogledu stepena i vrste obrazovanja propisano da ima završene najmanje osnovne studije saobraćajne struke iz oblasti saobraćajnog inženjerstva - usmjerenja drumski saobraćaj, odnosno završene studije druge struke u trajanju od najmanje četiri godine i najmanje pet godina radnog iskustva u oblasti bezbjednosti saobraćaja. Dakle, u obzir dolaze sve četvorogodišnje studije, a akcenat je na radnom iskustvu.

Smatramo da je neosnovan navod podnosioca Inicijative da se osporenom odredbom povređuje član 149 Ustava, jer se tom odredbom propisuje nadležnost Ustavnog suda.

Imajući u vidu navedeno, mišljenja smo da se primjenom osporavanog dijela člana 222 Zakona o bezbjednosti saobraćaja na putevima ne narušava nijedno od Ustavom utvrđenih načela.

Predsjednik

Prof. dr Zdravko Krivokapić

The image shows an official blue circular stamp of the Government of the Republic of Serbia (Vlada Republike Srbije) with a handwritten signature in blue ink over it.